

ЗНАЧЕНІЕ НА ЗЕМІЖ-ТЖ ЗА ХОРА-ТА.

Земя-та има за хора-та много голѣмо значеніе. Тя е едно голѣмо и неистъщимо скривалище, отъ кое-то си добивать всичко, щото имъ трѣбва: 1) земя-та имъ дава камъніе, съ кои-то си градятъ кѣщи, мостове и пр.; камънны вѣглища, безъ кои-то не бы могло да има нито фабрики, нито желѣзны пѣтища, нито вапоры; глины да си правятъ различни сѣждове, като: стомны, кюпове, гърнета, паницы и пр. Изъ земя-тж хора-та вадятъ за различни полезны употребленія метали, като: желѣзо, куршумъ, мѣдь, сѣбро, злато и пр.; драгоценны камъніе: елмазы, кехлибаръ и пр.; 2) тя ражда и растенія, съ които си хранимъ и обличямы, какво-то: жито, рѣжъ, царевницъ, памукъ, ленъ и пр. и 3) тя е кърмилца на всичкы-тѣ животны. Такыва сж значеніе-то и врьската, кои-то има между земя-тж и хора-та.

За това, чини ми ся, не е излишно да запознаемъ четцы-ты на Лѣтоструя съ орждный міръ на земя-тж. Ные щемъ опишемъ отъ растенія-та и животны-тѣ само оныя, кои-то играють най-голѣмж роль въ живота на хора-та. А прѣди да направимъ това, нужно е да припомнимъ, че распространеніе-то на растенія-та и животны-ты зависи отъ климата. Напримѣръ една страна колко-то е по-студена и въздухъ-тъ ѝ колко-то е по-сухъ, то и орждный міръ тамъ е по-рѣдккъ и по-бѣденъ; по тѣж причинъ въ полярны-тѣ страны и по врьхове-тѣ на планины-ты расте само единъ мѣхъ. Нъ въ такывы страны, гдѣ-то климатъ-тъ е топлъ и влаженъ, и земя-та имъ е добра, природа-та прави чудеса: тамъ ся раждатъ такыва растенія, на кои-то голѣмина-та, за насъ жители-тѣ, по умѣрены-тѣ страны, е за невѣрваніе; тѣй напр. чяшка-та на растеніе-то *рафлезія* побира у себѣ си двѣ мѣры (ведра) водж, а листа-та на растеніе *викшорія* имать три аршина на ширъ.

ЗА ОРЖДНЫЙ МІРЪ.

Въ сѣднж и южнж Африкж ся намира растеніе, кое-то ся нарича *адансонія* (баобабъ). Пѣтници казвать, че въ негово-то дѣлно (корубж), кое-то е ставжло отъ изгнываніе-